

Socialudvalget
SOU L 52 – svar på spm. 2, 3, 4, 5, 6 &
Offentlig

SOCIALMINISTERIET

Folketingets Socialudvalg

MODTAGET

- 1 DEC. 2004

15³⁰

Den Centrale Indlevering

Dato: - 1 DEC. 2004

Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Tlf. 3392 9300
Fax. 3393 2518
E-mail sm@sm.dk

BEB/ J.nr. 20-792

Under henvisning til Folketingets Socialudvalgs brev af 25. november 2004 følger hermed – i 5 eksemplarer – socialministerens svar på spørgsmål nr. 2-7 (Alm. del – bilag L 52).

Spørgsmål nr. 2:

”Kan ministeren bekræfte, at tilsynsbesøg ikke kun har et kontrolaspekt, men også er et redskab, der skal bruges i et fagligt udviklingsøjemed, og at selve strukturen omkring tilsynsbesøg skal sikre, at de indhøstede erfaringer kan omsættes til udvikling af kvaliteten i det pågældende tilbud og ikke kun til at rette konstaterede fejl?”

Svar:

De obligatoriske tilsyn med sociale ydelser og de afrapporteringer, der skal udarbejdes som opfølgning herpå, skal medvirke til, at kommunen som myndighed kan foretage en løbende og systematisk opfølgning på indsatsen overfor de svage ældre.

Målet for tilsynet er således, at myndigheden – blandt andet via de ældres oplysninger – kan sikre, at beboerne får den hjælp, som de har krav på, og at hjælpen har den kvalitet i udførelsen, som kommunalbestyrelsen har besluttet, at der skal være.

Mange kommuner har gode erfaringer med at bruge tilsynet netop til faglig udvikling.

Spørgsmål nr. 3:

”Kan ministeren bekræfte, at skærperne omkring kommunernes tilsyn med plejehjem/boliger blandt andet skete med baggrund i, at kun meget få kommuner på daværende tidspunkt faktisk overholdt den daværende lovgivning om at foretage aktivt tilsyn, og at disse tilsyn også skulle bruges til en slags egenkontrol og deraf følgende justeringer af, om kommunerne lever op til den lovede kvalitet i tilbuddene?”

Svar:

Indførelsen af de præcise retningslinier for tilsyn med plejehjem m.v. havde bl.a. baggrund i, at en undersøgelse viste, at adskillige kommuner ikke systematisk og tværfagligt gennemførte formelle tilsynsbesøg med afrapportering til kommunalbestyrelsen.

Tilsynet skal sikre, at kommunalbestyrelsen påser, at beboerne får den hjælp, som de har krav på, og at hjælpen har den kvalitet i udførelsen, som kommunalbestyrelsen har besluttet, at den skal have.

Det er i øvrigt en del af kommunalbestyrelsens tilsynspligt, at kommunalbestyrelsen skal reagere, hvis medlemmerne eller forvaltningen (myndigheden) får informationer om, at der er eller kan være kritik af den hjælp, der ydes af leverandørerne. Dette gælder uanset hvem, der udfører det praktiske tilsyn.

Spørgsmål nr. 4:

"Kan ministeren bekræfte, at netop opdelingen i et anmeldt og et uanmeldt kommunalt tilsyn havde til hensigt, at der ved det anmeldte besøg skulle kunne gennemføres en dialog mellem kommunen og beboerne og/eller deres pårørende, og vil denne direkte dialog ikke bortfalde, hvis tilsynet overlades til private?"

Svar:

Formålet med at dele tilsynet op i et anmeldt og et uanmeldt besøg var, at de anmeldte tilsynsbesøg, hvor både beboere, pårørende og medarbejdere kan forberede sig til tilsynsbesøget, skal sikre et godt grundlag for dialogen om forholdene for de svageste ældre, herunder forhold, som der er grundlag for at rette op på.

De uanmeldte tilsyn skal derimod sikre, at det pågældende plejehjem ikke kan nå at forberede tilsynsbesøget på en sådan måde, at tilsynet ikke bliver opmærksomt på eventuelle problemer, som der skal rettes op på.

Der er ikke i lovgivningen noget krav om, at det nødvendigvis skal være medlemmer af kommunalbestyrelsen, der rent praktisk udfører tilsynet. Det følger af de almindelige forvaltningsretlige regler, at en kommune uden lov hjemmel kan overlade den praktiske udførelse af opgaver til private.

Selve den praktiske opgave med at udføre tilsynet (faktisk forvaltningsvirksomhed) kan således overlades til andre – både kommunalt ansatte og private, så længe at der ikke er tale om personer, der varetager leverandøropgaver på området. Dette fremgår også af bemærkningerne til lovforslaget fra marts 2001 om tilsyn med indsatsen overfor ældre m.v., idet det er anført, at "*Det er op til den enkelte kommunalbestyrelse at udarbejde retningslinierne for den praktiske udførelse af de uanmeldte besøg, herunder at træffe beslutning om uddelegering af den praktiske udførelse af tilsynsopgaven.*".

Årsagen til, at der alene nævnes uanmeldte tilsynsbesøg er, at lovforslaget oprindeligt gik ud på, at begge tilsynsbesøg skulle være uanmeldte. Dette blev under lovforslagets behandling i Folketinget ændret til, at det ene tilsynsbesøg skulle være anmeldt.

De enkelte kommunalbestyrelser kan således selv vælge, om de vil deltage i det anmeldte tilsynsbesøg og have den direkte dialog med beboere og pårørende.

Det er vigtigt at understrege, at dette lovforslag ikke ændrer på muligheden for at lade private udføre det praktiske tilsyn. Den mulighed har hele tiden eksisteret, og flere kommuner benytter sig af den i dag.

Spørgsmål nr. 5:

”Hvordan vil ministeren sikre, at fejl og mangler, der konstateres under et besøg, omgående bliver rettet i tilfælde, hvor et tilsynsbesøg udføres af andre end myndigheden selv?”

Svar:

Det er kommunalbestyrelsen, der skal fastsætte retningslinier for tilsynet, herunder retningslinier for, hvordan mangler og fejl, der konstateres under et besøg omgående bliver rettet. Dette gælder også i de tilfælde, hvor det praktiske tilsyn udføres af andre end den kommunale myndighed.

Hvis opgaven med at føre det praktiske tilsyn overlades til et privat firma, bør kommunalbestyrelsen i aftalen med det private firma ikke alene sikre sig, at både indhold og omfang er i overensstemmelse med de mål, der er sat for den pågældende opgave. Kommunalbestyrelsen bør også i aftalen med det private fastsætte regler for tilbagemelding til kommunen, hvis der konstateres fejl og mangler, der kræver en hurtig reaktion.

Spørgsmål nr. 6:

”Ministeren bedes redegøre for, hvordan der sikres en hurtig tilbagemelding til den myndighedsansvarlige, hvis tilsynsbesøget forestås af den privat udfører, herunder om et referat fra et tilsyn på f.eks. en selvejende institution vil skulle forelægges stedets bestyrelse, før det tilsendes den offentlige myndighed?”

Svar:

Der henvises til besvarelsen af spørgsmål nr. 5.

Derudover kan det oplyses, at når en kommune overlader opgaver til andre enten ved delegation eller ved udbud af opgaven, bevarer den det endelige ansvar for, at forpligtelsen udøves i overensstemmelse med lovgivningen. Det er således stadig kommunalbestyrelsen, der har ansvaret for at opgaven bliver udført og hvordan, og at der bliver fulgt op på tilsynsbesøgene. Kom-

municipalbestyrelsen kan ikke frigøre sig fra det endelige ansvar for tilsynet. Myndighedsopgaven ligger stadig hos kommunalbestyrelsen.

Et privat firma kan derfor ikke tage stilling til konsekvenserne af konklusionen på tilsynsbesøget. Det er således alene kommunen, der kan tage stilling til, hvorvidt indsatsen er god nok, og hvilken opfølgning der skal være på tilsynsbesøget.

Rapporten fra tilsynsbesøget skal sendes til plejehjemmet m.v. til orientering. Der er ikke fastlagt nogen rækkefølge for, om rapporten skal sendes først til kommunen eller plejehjemmet. Hvis rapporten sendes først til plejehjemmet, er der mulighed for at rette faktuelle fejl, før rapporten sendes til kommunen.

Spørgsmål nr. 7:

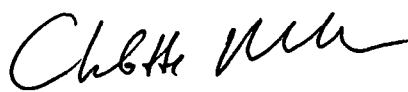
"Ministeren bedes oplyse, hvordan der foretages en erfaringsopsamling vedrørende tilsynet, herunder de årsrapporter, som kommuner og embedslæger er forpligtiget til at udforme og fremsende til politisk behandling i kommunerne?"

Svar:

Kommunalbestyrelsen skal udarbejde en årlig redegørelse for den samlede tilsynsindsats på ældreområdet. Denne redegørelse skal danne grundlag for en vurdering af, om kommunalbestyrelsen som myndighed finder, at indsatsen fungerer tilfredsstillende. Redegørelsen skal indeholde en gennemgang af det samlede tilsynsarbejde på ældreområdet, herunder en opsamling på de lovpligtige tilsynsbesøg, løbende møder med brugere/pårørende, brugertilfredshedsundersøgelser m.v.

Det er de enkelte kommunalbestyrelser, der har pligt til at sikre, at der foretages en erfaringsopsamling på baggrund af årsrapporterne. Der er ikke fastsat centrale regler for, hvordan denne erfaringsopsamling skal ske. Det mener jeg heller ikke, at der skal være. Folketinget udstikker de overordnede rammer ud fra en forudsætning om, at de kommunale myndigheder påtager sig det ansvar, de har for at fylde rammerne ud, og sikre, at lovgivningen efterleves.

Eva Kjer Hansen

/Charlotte Markussen